

Súd: Okresný súd Liptovský Mikuláš
Spisová značka: 9P/39/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5623201284
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 07. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Slavomíra Mlynarčíková
ECLI: ECLI:SK:OSLM:2023:5623201284.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Liptovský Mikuláš sudkyňou Mgr. Slavomírou Mlynarčíkovou vo veci starostlivosti súdu o maloletého C. I., nar. XX. X. XXXX, prihlásený k trvalému pobytu Y. XXX/X, XXX XX B. C., v súčasnosti v Súkromnom liečebno-výchovnom sanatóriu, Diaľničná cesta 3, 903 01 Senec, zastúpený kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, so sídlom M. M. Hodžu 1784/30, Liptovský Mikuláš, IČO: 30 794 536, dieťa rodičov: X. I., nar. XX. X. XXXX, prihlásená k trvalému pobytu P. C. XXX, XXX XX T. C., v súčasnosti bytom Y. XXX/X, XXX XX B. C.Š. a C. I., nar. XX. X. XXXX, prihlásený k trvalému pobytu E. XXXX/XX, XXX XX B. C., za účasti Súkromného liečebno-výchovného sanatória, so sídlom Diaľničná cesta 3, 903 01 Senec, IČO: 360 75 604 a Okresnej prokuratúry Liptovský Mikuláš, so sídlom Tomášikova 5, Liptovský Mikuláš, v konaní o uloženie výchovného opatrenia, takto

rozhodol:

I. Súd n a r i a d' u j e maloletému C. I., nar. XX. X. XXXX výchovné opatrenie na zabezpečenie odbornej pomoci maloletému dieťaťu pobytom v Súkromnom liečebno-výchovnom sanatóriu, so sídlom Diaľničná cesta 3, 903 01 Senec, IČO: 360 75 604, po dobu 6 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia.

II. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš a Súkromné liečebno-výchovné sanatórium, so sídlom Diaľničná cesta 3, Senec 903 01, IČO: 360 75 604 s ú p o v i n n é p o d a ť súdu správu o priebehu výkonu výchovného opatrenia na vyžiadanie súdu.

III. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Dňa 2. 5. 2023 bol súdu doručený návrh na nariadenie neodkladného opatrenia (Odovzdať maloletého C. I., nar. XX. X. XXXX do Súkromného liečebno-výchovného sanatória Senec, za účelom zabezpečenia odbornej pomoci maloletému). Súčasťou návrhu bol podnet na začatie konania o uloženie výchovného opatrenia podľa § 37 ods. 3 písmena b) Zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZR“).

2. Uznesením zo dňa 5. 5. 2023 sp. zn. 9P/39/2023 súd nariadil neodkladné opatrenie (Matka X. I., nar. XX. X. XXXX je povinná dočasne odovzdať maloletého C. I., nar. XX. X. XXXX do starostlivosti zariadenia Súkromné liečebno-výchovné sanatórium, so sídlom Diaľničná cesta 3, 903 01 Senec, IČO: 360 75 604, ktoré trvá najdlhšie šesť mesiacov od odovzdania maloletého dieťaťa do zariadenia). Súd začal konanie o uloženie výchovného opatrenia maloletému C. I., nar. XX. X. XXXX podľa § 37 ods. 3 písmena b) ZR na zabezpečenie odbornej pomoci maloletému dieťaťu.

3. Maloletý C. I. na pojednávaní vypovedal, že by bol radšej doma. Vie, že je na súde kvôli svojim problémom. Myslí si, že problémy má, lebo sa nechá na tieto veci nahovoriť a iné deti radšej ustúpia.

Niekedy ustúpi aj on. Oстане radšej zatvorený doma. Pomohlo by mu nájsť si lepšiu partiu. Pozná dobrých kamarátov skôr von. Fajčia sice cigarety, ale nerobia nič zlé.

4. Matka maloletého na pojednávaní vypovedala, že súhlasí s výchovným opatrením. C. nemá správanie na to, aby ho pustili domov. Plánovaný pobyt doma je od 20. 7. 2023 do 8. 8. 2023. Pobyt nebol zrušený, ale závisí od C. správania. 16. 6. 2023 sa všetci stretli s C.. Bola ho navštíviť v nedeľu. So synom si telefonujú. Kým bol v adaptačnej dobe, tak si písali. Radí mu, že ak má problém, nech ide za vychovávateľkou alebo psychologičkou. On jej vraví, že ho nepočúvajú. Keď to konzultovala so psychologičkou, povedala jej, že má rovnaké problémy ako mal doma. Najväčším problémom je, že C. neuznáva autority a snaží sa nájsť si cestičky ako sa vyhnúť problémom.

5. Otec maloletého na pojednávaní vypovedal, že súhlasí s výchovným opatrením, lebo syn sa musí napraviť. Volal s vychovávateľom a z rozhovoru pochopil, že C. na prázdniny príde. Potom sa bude riešiť, či bude chodiť na víkendy domov. To záleží od jeho správania. So synom telefonuje a sú v kontakte. Dohodli sa, že jeden týždeň ho navštívi mama a druhý týždeň otec víkend, aby za ním niekto prišiel. Všimol si na ňom zmenu, predtým sa mu nikdy za nič. Keď bol C. cez víkend pozrieť, ospravedlnil sa, pohral sa s dcérou, odfotili sa. Predtým sa mu zdal odťažitý- chladný. Poradil synovi, ak sa niečo stane, aby šiel za vychovávateľom a konflikty neriešil on.

6. Kolízny opatrovník navrhol, aby súd nariadil C. výchovné opatrenia pobytom v centre.

7. Prokurátor Okresnej prokuratúry Liptovský Mikuláš uvádza sa pripojil k stanovisku kolízneho opatrovníka.

8. Okrem výsluchu rodičov a maloletého dieťaťa súd vykonal dokazovanie listinami: správou z diagnostického pobytu z 18. 6. 2021 číslo listu spisu, ďalej iba čl. 7-9, správou z detskej psychiatrickej liečebne z 22. 12. 2021 čl. 10, správou Základnej školy a materskej školy M. B. C. čl. 11-13, žiadosťou o vypracovanie posudku OR PZ Liptovský Mikuláš z 24. 4. 2023 čl. 14, fotokópiou rodného listu maloletého C. I. čl. 20, oznámením o spáchaní priestupku maloletým z 31. 1. 2020, 21, z 18. 8. 2020, z 25. 3. 2022 čl. 22-24, lustráciou v registri obyvateľov čl. 32-34, správou Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš z 18. 5. 2023 čl. 48, správou Súkromného liečebno-výchovného sanatória v Senci z 12. 5. 2023 čl. 51 a priebežnou správou z 26. 6. 2023 čl. 63-67, správou kolízneho opatrovníka čl. 71, oznámením Súkromného liečebno-výchovného sanatória Senec čl. 78 a obsahom pripojených spisov Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 9P/41/2018, 20P/30/2121, 1P/218/2019 a 1P/50/2018.

9. § 37 z. č. 36/2005 Z. z. - o rodine, ďalej iba ZR (1) Nevhodné správanie sa detí, ako aj porušovanie povinností rodičov, vyplývajúcich z ich rodičovských práv a povinností, alebo zneužívanie ich práv môže každý oznámiť orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obci alebo súdu. Rovnako môže každý oznámiť tomuto orgánu, obci alebo súdu skutočnosť, že rodičia nemôžu plniť povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností. (2) Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o uložení týchto výchovných opatrení: a) vhodným spôsobom napomenie maloleté dieťa, jeho rodičov a iné fyzické osoby, ktoré svojím správaním ohrozujú alebo narušujú jeho riadnu výchovu, b) určí nad výchovou maloletého dieťaťa dohľad; dohľad vykonáva najmä za súčinnosti orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obce, školy, neštátnych subjektov a zariadenia, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené, c) uloží maloletému dieťaťu obmedzenie v rozsahu potrebnom na predchádzanie a zabraňovanie škodlivým vplyvom, ktoré môžu ohroziť alebo narušiť jeho priaznivý vývin; dodržiavanie uloženého obmedzenia sleduje najmä za súčinnosti obce, d) uloží maloletému dieťaťu a jeho rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu. (3) Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak výchovné opatrenia uvedené v odseku 2 nevedli k náprave, súd dočasne odníme maloleté dieťa z osobnej starostlivosti rodičov aj proti ich vôli, osôb, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej starostlivosti podľa § 45 alebo § 48, budúcich osvojiteľov, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do starostlivosti podľa § 103, osvojiteľov alebo poručníka, ktorý sa o maloleté dieťa osobne stará, a nariadi maloletému dieťaťu na účely a) zabezpečenia odbornej diagnostiky pobyt v zariadení, ktoré vykonáva odbornú diagnostiku, najdlhšie na šesť mesiacov, b) zabezpečenia odbornej pomoci maloletému dieťaťu alebo zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletého dieťaťa pobyt v zariadení najdlhšie na šesť mesiacov, c) zabezpečenia resocializácie drogových a iných závislostí pobyt v zariadení, ktoré vykonáva resocializačné programy pre drogové a inak závislých. (5) Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže výchovné opatrenie podľa odseku 3

uložiť aj vtedy, ak jeho uloženiu nepredchádzalo výchovné opatrenie podľa odseku 2. (7) Súd sleduje vykonávanie výchovných opatrení najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou, neštátnym subjektom a s príslušným zariadením. (8) Súd hodnotí účinnosť výchovného opatrenia priebežne tak, aby pred uplynutím obdobia, ktoré uviedol v rozhodnutí o jeho uložení, zhodnotil splnenie účelu výchovného opatrenia. Súd zruší výchovné opatrenie, ak splnilo svoj účel. Ak je to v záujme maloletého dieťaťa, môže súd rozhodnúť o opakovanom uložení výchovného opatrenia alebo o uložení iného vhodného výchovného opatrenia. Ak súd na základe zhodnotenia účinnosti výchovného opatrenia rozhoduje o opakovanom uložení výchovného opatrenia podľa odseku 3 alebo o uložení iného vhodného výchovného opatrenia podľa odseku 3 alebo o nariadení ústavnej starostlivosti podľa § 54, môže dočasne upraviť pomery maloletého dieťaťa do právoplatnosti rozhodnutia.

10. Zhodnotiac vykonané dôkazy jednotlivo a vo vzájomnej súvislosti s prihladnutím na všetko, čo počas konania vyšlo najavo mal súd za preukázané nasledovné. Rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš zo dňa 21. 5. 2018 sp. zn. 9P/41/2018 bolo manželstvo rodičov maloletého C. rozvedené. Maloletý C. bol aj so súrodencami D. a C. zverený do osobnej starostlivosti matke.

11. Maloletý C. je vedený v evidencii detí a mládeže s problémovým správaním od roku 2020 orgánom SPODaSK. Maloletý C. bol podozrivý zo spáchania viacerých priestupkov, ale priestupkové konania boli z dôvodu jeho nízkeho veku odložené (proti majetku, proti občianskemu spolunažívaniu s použitím fyzického násillia voči iným deťom spáchané 31. 1. 2020, 18. 8. 2020 a 25. 3. 2022). Maloletý C. mal pre narúšanie výchovno-vzdelávacieho procesu zníženú známku zo správania na stupeň 3. Maloletý C. bol 15. 4. 2021 pre problémové správanie v školskom prostredí prijatý na dobrovoľný diagnostický pobyt v Detskom centre Slovensko Ružomberok. V období od 21. 6. 2021 do 22. 12. 2021 bol maloletý C. hospitalizovaný v Detskej psychiatickej liečebni n. o. Hraň s cieľom nastavenia medikácie a režimového vedenia pre závažné poruchy v behaviorálnej oblasti (iná zmiešaná porucha správania a emotivity, hyperkinetické poruchy správania, poruchy školských schopností a nerovnomerného osobnostného vývinu). Z liečebne bol prepustený v čiastočne zlepšenom stave s odporúčaním pokračovania v pedopsychiatrickom a psychoterapeutickom vedení. Zo správy vyplýva zdravotníckeho zariadenia vyplýva, že maloletý C. vyžaduje pevné a nemenné nastavenie hraníc správania a trvanie na ich dôslednom dodržiavaní. V správe základne školy z 11. 1. 2023 sa uvádza, že správanie maloletého C. sa oproti minulému roku zlepšilo. Prestali sa u neho vyskytovať sebadeštruktívne sklony a sebapoškodzovanie. K dievčatám v triede sa správa dobre. Pretrvávajú u neho problémy so správaním prejavujúce sa vyvolávaním konfliktov s vyučujúcimi. Jeho správanie na hodinách je rušivé, nerešpektuje pokyny učiteľov a veľmi rýchlo sa nahnevá. Maloletý C. do školy priniesol nôž, s ktorým manipuloval a elektronickú cigaretu. Matka uviedla ÚPSVaR Liptovský Mikuláš, že s maloletým C. má výchovné problémy aj v rodinnom prostredí. Odmieta sa pripravovať na vyučovanie, chodiť do školy, má skúsenosti s fajčením a alkoholom. Obdobne otec uviedol ÚPSVaR Liptovský Mikuláš, že C. ho nerešpektuje a správa sa vulgárne k otcovej priateľke.

12. Po nariadení neodkladného opatrenia matka maloletého odovzdala 12. 5. 2023 do Súkromného liečebno-výchovnom sanatória v Senci.

13. Podľa priebežnej správy Súkromného liečebno-výchovnom sanatória v Senci z 26. 6. 2023 pobyt maloletého C. plní svoj účel. V rámci režimových opatrení má možnosť osvojovať si vhodné formy správania. Podporujú u neho rozvoj adaptívnejších a zrelších prejavov. V adaptačnej dobe boli u C. pozorované konfliktné správanie v skupine (provokácie, vzťahovosť), problematické prijímanie spätnej väzby, tendencia k prekračovaniu hraníc a pravidiel (zariadenia), manipulatívne a emočne nátlakové správanie. U C. pretrváva egocentrickejšie správanie (nie v zmysle nedostatku empatie) a má závislejší postoj voči okoliu. Prijímanie zodpovednosti za svoje správanie je u neho znížené. V jeho správaní často prevažujú vyhýbavé mechanizmy. C. je zameraný na uspokojovanie svojich potrieb a chýbajú mu primerané kontrolné a regulačné mechanizmy. Prvotné nastavenie výchovných pravidiel s rodičmi prebehlo na prípadovej konferencii 16. 6. 2023. V súčasnosti vo voľnejších podmienkach pretrváva u C. riziko pokračovania v problémovom správaní, preto odporúčajú pokračovať v pobyte v zariadení formou výchovného opatrenia.

14. V správe o prešetrení pomerov kolízny opatrovník uviedol, že je potrebné, aby u C. na účel zabezpečenia odbornej pomoci bolo nariadené výchovné opatrenie. C. kolíznemu opatrovníkovi 16. 6. 2023 povedal, že chce ísť na návštevu k obidvom rodičom. V škole je spokojný, lebo si zlepšil známky.

Po ukončení adaptačnej fázy sa môže kontaktovať s rodičmi. C. si uvedomuje, že splnenie túžby ísť domov je závislé od hodnotenia jeho správania.

15. Súkromné liečebno-výchovné sanatórium v Senci oznámilo, že C. bude od 20. 7. 2023 do 8. 8. 2023 prepustený do domáceho prostredia na letné prázdniny. Okrem upevňovania rodinných väzieb je potrebné overiť dosiahnuté zmeny v C. správaní v jeho prirodzených podmienkach.

16. Súd nariadil výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 3 písm. b/, ods. 5 ZR na zabezpečenie odbornej pomoci maloletému C. pobytom v Súkromnom liečebno-výchovnom sanatóriu v Senci, aj keď mu nepredchádzalo výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 2 ZR. Maloletý C. trpí závažnými poruchami v behaviorálnej oblasti, ktoré vyžadujú nastavenie hraníc správania a trvanie na ich dôslednom dodržiavaní. Iba tak je možné potlačiť negatívne prejavy správania dieťaťa protispoločenského charakteru, ktorých dôsledkom môžu byť v najzávažnejších prípadoch sankcie v rovine priestupkov alebo trestných činov (po dosiahnutí veku priestupkovej a trestnoprávnej zodpovednosti). V miernejších prípadoch C. správanie mu bráni bez väčších problémoch fungovať v spoločenských vzťahoch (napr. v škole medzi spolužiakmi, či pedagógmi).

17. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 a § 57 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Žiaden z účastníkov náhradu trov konania nežiadal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní od jeho doručenia na Okresnom súde Liptovský Mikuláš, v počte vyhotovení pre každého účastníka a súd. Odvolanie môže podať účastník, v neprospech ktorého bolo rozhodnutie vydané. O odvolaní rozhodne Krajský súd v Žiline.

Popri všeobecných náležitostiach je potrebné v odvolaní uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie na peňažné plnenie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov, alebo návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému podľa § 370 a nasl. CMP.